

**Kısa Yaşamı
Anarşizm
Mücadelesiyle Geçti:
Voltaireine de Cleyre**

Meydan Gazetesi

20.06.2020

Emma Goldman'ın "*Amerika'nın yetiştirdiği en yetenekli ve keskin zekalı anarşist.*" sözleriyle tanımladığı Voltairine de Cleyre 20 Haziran 1912'de yaşamını yitirdi. 17 Kasım 1866'da Michigan'a bağlı bir kasaba olan Leslie'de doğan ve 46 yıllık kısa yaşamı anarşizm mücadelesiyle geçen Cleyre, babasının ailenin geçimini sağlayamaması nedeniyle küçük yaşta zorunlu olarak Katolik manastırına verildi. Devletin sınıfsal adaletsizliği ve ataerkiyle yaşamının ilk yıllarında tanışan Cleyre'in bu "zorunlu deneyimi" tersine onun dine değil ateizme yönelmesine neden oldu.

Kanada'nın Ontario bölgesindeki Sarnia'daki manastırı "*Ölüm Gölgesi Vadisi gibiydi, ve o boğucu günlerde ihmalin ve batıl inancın yakıcı cehennem ateşinin bedenimde bıraktığı beyaz yara izleri var.*" sözleriyle tanımlayan Voltairine de Cleyre, buradan Huron Michigan Limanı'nı yüzerek ve 17 mil yol yürüyerek kaçma girişiminde bulundu, ailesinin arkadaşları ile karşılaşması ardından babasına haber verilerek geri gönderildi. Ancak vazgeçmeyen Cleyre, ikinci denemesinde özgürlüğüne kavuştu. Voltairine de Cleyre daha sonrasında ise seküler Özgür Düşünce adlı harekete katıldı.

Voltairine de Cleyre, ilerleyen yıllarda 1886 1 Mayıs'ı sonrası Haymarket'te anarşistlerin asılarak katledilmesinden etkilenerek 1887'de anarşist oldu. Oto-

biyografisinde Haymarket'e dair "*O zamana kadar mahkemelerde Amerikan yasalarındaki adalet esasına inanıyordum*" diye yazan Cleyre Haymarket sonrası, "*Bu olaydan sonra bir daha asla böyle düşünmedim.*" notunu ekleyecekti.

Anti-militarist politik kimliği ile de bilinen Cleyre, bu duruşunu 1909 tarihli makalesi "*Anarşizm ve Amerikan Geleneği*"nde, "*...barışı gerçekleştirmek için "her barışçıl insan, orduya desteğini çekmelidir, ve savaş isteyen herkes bunun maliyetini ve riskini üstlenmelidir; insan-öldürme mesleğini icra edenlere ne ücret ne de barınma sağlanmalıdır."* sözleriyle belirginleştirecekti.

Kadınların özgürlük mücadelesinin de tavizsiz bir savunucusu olan Cleyre, 1895 tarihli *Seks Köleliği* adlı konferansında, kapitalizmin güzellik idealini, kadınların bedenlerine zarar verdiği için ve çocuklara uygulanan sosyalleşme etkinliklerini doğal olmayan cinsiyet rolleri yarattığı için eleştirmişti. Devletlerin "medeni yasalarının" kendi eşlerine tecavüz eden erkeklere karşı hiçbir bağlayıcılığının olmadığını söyleyen Cleyre yaptığı konuşmada, bu yasaları "*her evli kadını; efendisinin ismini alan, efendisinin ekmeğine ve emirlerine tabi, efendisinin zevklerine hizmet eden zincirlenmiş köleye dönüştürür.*" ifadeleriyle deşifre etti.

“Bir Anarşist Olmak” adlı yazısında, “Kendimi ya-
lın haliyle ‘Anarşist’ sıfatından başka bir şeyle ta-
nımlamıyorum” diyen Cleyre, 1912’de “Komün Yük-
seliyor” adlı makalesinde, “Paris Komünü’nün düş-
mesinin asıl nedeni olarak, mülkiyetin korunmasını
gördüğünü belirtti.

Yaşamı boyunca hastalıklarla ve depresyonu ile
de mücadele eden Cleyre, 19 Aralık 1902’de bir sü-
ikast girişiminden kurtuldu. Saldırgan Herman Helc-
her adında Cleyre’nin eski öğrencilerinden, akıl sağ-
lığını yitirmiş biriydi. Cleyre, saldırganın akıl sağlı-
ğının yerinde olmaması nedeniyle onu affetti. Ancak
bu saldırı onda, yaşamının geri kalan yıllarını etki-
leyecek bir iz olarak 20 Haziran 1912’de yaşamını
yitirmesine dek, konuşmasını ve konuya yoğunlaş-
masını olumsuz etkileyecek kronik kulak ağrısı ve
boğaz enfeksiyonu rahatsızlığı bıraktı.

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Kısa Yaşamı Anarşizm Mücadelesiyle Geçti:
Voltairine de Cleyre
20.06.2020

24.06.2020 tarihinde <https://meydan.org/2020/06/20/kisa-yasami-anarsizm-mucadelesiyle-gecti-voltairine-de-cleyre/> 'den alındı.

tr.anarchistlibraries.net